

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

זעת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 387 פרשת: נצבים שבת קודש כ"ז אלול תשפ"א (4 בספטמבר 2021 למניינם)

תל-אביב	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	18:25*	19:36	20:17
חיפה	18:32	19:38	20:14
באר שבע	18:42	19:37	20:14

*לנוהגים 40 דק' 18:05

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

שהתכוין לשם שמים ממש. והרשעים להיפך. והכל יפורסם ברבים, בבחינת 'סוף דבר הכל נשמע'. וביאר התרגום (סוף קהלת), שכל מה שעשה בצינעא, יפורסם ברבים לכל העולם. וזה בושה גדולה ונוראה יותר מגיהנם. רח"ל.

וחז"ל הקדושים (כ"ק טז) נתנו עונש גדול לאדם שעושה בושה לחבירו. ויתכן שיתחייב קנס של 400 זוז מנה צורי. וזה בעולם הזה, אבל זה כאין וכאפס לעומת הצער שבא מהבושה לאחר מיתה. וידוע מרבינו הגר"א מוילנא זיע"א, שהצער והיסורים הנגרמים מהבושה כל כך גדולים ונוראים, שאדם בשר ודם לא היה יכול לסבול, והיה מת מהצער. וזה דומה לגמרא (בבבא בתרא ק"ה) קשה רימה למת כמחט בבשר החי. והרי אין המת מרגיש באיזמל? (ענין שבת טז) אלא הכוונה בזה, הבושה הגדולה לנשמה שרואה את הגוף ששכנה בו עם תולעים. וזה בושה וצער גדול מאד. רח"ל. וזה אימת הדין והחרדה הגדולה - מה נענה בשמים לאחר 120 שנה?

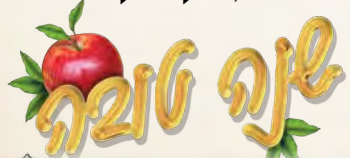
כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן!

והנחמה הגדולה, כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן!

כלומר, עדיין הנר דולק, אתה חי כאן בעולם הזה, אתה לא בקבר! ויש לנצל את הימים הנוראים והקדושים לעשות חשבון נפש 'מריה דחושבנא'. לעלות כיתה ברוחניות! להרבות כבוד שמים באמת! להראות התלהבות בתורה ובמצוות! בבחינת "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ויקרא יג. א). להראות אהבת ישראל כמו שדורש מאיתנו ה' יתברך באמת, כמוך ממש! וידוע מהסבא מקלם זיע"א שזה המלכות הגדול בראש השנה, שיש אהבה ואחוה בשלמות באמת, וכמו שאומרים בתפילה: ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם. וגם כשאתה צודק באמת, תעשה לפני משורת הדין!

וכאשר בעל תשובה עובד ה' ומקבל על עצמו להתקדם ולהתחזק, זה עושה רעש גדול בשמים, ועל ידי קבלתו הגדולה והחשובה נברא מלאך מהשמים לסייע אותו (ענין מהש"א ממות טז). וזה סוד ההצלחה לדורות עולם.

שנה טובה ומבורכת ברוחניות וגשמיות לכל עם ישראל, ולכל חיילי ישראל היקרים שלנו, ולכל מחזיקי התורה המצוינים שלנו, אמן ואמן. שבת שלום.

והאר עיני פן אישן המוות! נמצא שבאמת חושב ומתכוון לכך בכל לילה, אז המוות לא מפחיד כל כך, וגם העונש בגיהנם, הרי זה חסד מה' יתברך שמזדכך ונהפך לבריה חדשה וזוכה אחר כך לעולם הבא ותחיית המתים. וכידוע שיש תיקון לצדיקים לעבור דרך גיהנם (ענין חוסי"ק קרח קת"ה). גם מבואר בזוהר הקדוש שהצדיקים ביום מיתתם יכולים לשמוח ולעשות סעודת מצוה, ואחר כך לכוין להגיע לעולם הבא. אז בודאי שהפחד אינו מעצם המוות! אז על מה החרדה?

הפחד הגדול - מה נענה בשמים!

ויתכן לבאר, שהפחד הגדול זה לא העונש, אלא מה לענות ביום הדין על כך שידו קצרה בעבודת ה' שיכול לעסוק ואינו עוסק! חוסר שמחה בקיום המצוות! טעויות שעשה בין אדם לחבירו! כמו אחי יוסף שלבסוף גילו שטעו בכל המהלך איתו, ובאו לבקש סליחתו. והבושה הזאת ביום הדין על חסרון כבוד שמים, קשה וכואב יותר מעונש גיהנם!!! כיצד עשינו כן לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא? ובפרט כשכבר מת, והוא בעולם האמת ולא יכול לתקן מה שקיבל, וזלזל ופגע בכבוד שמים. וכמו שכתב רבינו יונה בשערי תשובה (ק"ב אות ט') "הצדיקים והישרים בליבותם שאגה להם כלביא על אשר קצור קצרה ידם בעבודת השם". וכמו שאמרו חז"ל (בבבא בתרא טז) כדבעי ליה למיעבד לא עבד, שזה בבחינת כי דבר ה' בזה. וזה הסכנה והבושה הגדולה, שחושב שעושה מצוה, ובשמים תובעים ממנו על בזיון, ומה נענה בשמים.

ומפורש בגמרא (בבבא בתרא טז) על רבן יוחנן בן זכאי שהיה בוכה לפני מיתתו ואומר: שני דרכים לפני, גן עדן וגיהנם, ואיני יודע באיזה מולכים אותי. ע"ש. וידוע מעלתו וגדולתו, שהיה מתלמידי הלל הזקן ובקי בכל חכמות התורה, וחשבונות העולם ושיחות מלאכי השרת ומעשי המרכבה (פוכה כח). ועם כל זה פחד שמא הולך לגיהנם... כי אם עשה טעות ואי אפשר לתקן, כגון שטעה בשיקול הדעת, בין אדם לחבירו או בהנהגת הדור, זה נורא. ומה יענה בשמים? והבושה והצער בזה נורא קשה. וזה חרדת הדין!

הבושה קשה יותר מכל ייסורי גיהנם!

וכן בגמרא (מדרים טז) שלעתיד לבא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאין בה, ורשעים נידונים בה. וביאר רבינו הסטייפלר זיע"א (בספר נצח פ"ז פלגה טז), שבזמן המשיח, האמת תצא לאור חזק מאד, והיא תאיר כשמש. והפחד של הצדיקים כמו רבי יוחנן בן זכאי, כולם יראו

כל ישראל ערבים זה בזה פרשתינו פרשת נצבים אמנם פרשה קצרה, 40 פסוקים בסה"כ, אבל הרבה גופי תורה תלויין בה!

הפסוק הראשון מלמד אותנו, "אתם נצבים היום כְּלָכֶם" ופרש רש"י, שהיה זה יום פטירת משה רבינו, שהכניס את כלל ישראל להיות אחראים זה לזה, לעורר ולהוכיח. וקיבלנו זאת עלינו באלה ובשבועה. והפסוק מעיד בנו "הַנִּסְתָּרֹת לֹה' אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם". ובספר תורה, יש נקודות באותיות אלו, ללמדנו שיש אחריות ותוכחה בישראל זה לזה (מכונסור בסנהדרין מג) בבחינת 'כל ישראל ערבים זה בזה' (שפעות לג סע"ח).

"סמור מפחדך בשרי"

ובזוהר הקדוש (פ"א טז) למדנו, אתם נצבים היום - דא ראש השנה! כלומר, בראש השנה כל העולם נצבים לפני ה' יתברך בדין, ועל כל אחד ואחד נגזר ונקבע כיצד תראה השנה שלו. הצלחה, בריאות, שלום בית, מציאת חן, שמחות, בנים ובנות, עושר וכבוד - הכל נגזר בראש השנה! בבחינת 'יום תרועה יהיה לכם' (פסחא אמור), וביאר התרגום: יום יבא יהא לכון. כלומר, יום דין קשה עד כדי דמעות יהיה לכם! ואם דוד המלך ע"ה אומר בתהילים (פסוק ק"ט, ק"כ) "סמור מפחדך בשרי וממשפטך יראתי" ודוד המלך לא היה פחדן... הוא לא פחד בלילות כשהיה רועה כצאן מחיות טורפות, לא מהאריה ולא מהדוב. ואדרבא הכה בהם וסילקם. ומיום מדין היה בפחד נורא! ואם בארזים נפלה שלהבת, מה יעשו אזובי הקיר (מ"ר טז). ואוי לנו מיום הדין ומיום התוכחה (מ"ר פסחא מק"ז). ואם תוכחה של יוסף לאחיו - שהיא תוכחה של בשר ודם - כך, תוכחה של הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה (תנ"ך טז).

וכתוב במשנה (כ"ה טז). שבראש השנה, כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון, ע"ש. והפסוק צועק (הסלים קמ"ג, כ"ב) "וְאֵל תְּבוֹא בַּמִּשְׁפָּט אֶת עַבְדְּךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כֹּל חַי" ומפורש בגמרא (ערכין טז) רבי אליעזר הגדול אומר אלמלא בא הקדוש ברוך הוא עם אברהם יצחק ויעקב בדין, אין יכולים לעמוד מפני תוכחה. ופרש רש"י, שהיה מוכיחם על מעשיהם, ע"ש. ומכאן שעומק הדין זה נורא נורא, נורא ואיום. וזה בעצם האימה והחרדה של יום הדין!

מה כל כך מפחיד במוות?

ועדיין צריך עיון, על מה הפחד? הרי יהודי עובד ה' לא מפחד מהמוות, וכל יום מוסר נפשו על קידוש השם בתפילות, בהתנהגות, במידות. ומדגיש כן בקריאת שמע שעל המיטה, כשאומר

שנה חדשה? רק תחליטי! זהו!

שלום וברכה, מורי ורבותי!

זוהי שיחתנו האחרונה לשנת הנוכחית - שנת תשפ"א. שיחתנו הבאה תהיה בעזרת ה' בשנה החדשה - שנת תשפ"ב.

לרגל סיומה של השנה ולרגל התקרב הימים הנוראים - ראש השנה ויום כיפור, רציתי יחד עמכם לפשפש בנבכי נפשנו ולנסות להבין את אחת מהסתירות הגדולות ביותר איתה מנהלים אנו את חיינו.

שימו לב, איך האנשים הרחוקים ביותר 'כמעט' בישראל, מתרגשים למשמע קולו של השופר, מתלהטים ומשתדלים להשתתף בכמה שיותר 'עצרות סליחות', מגיעים להתפלל בימי ראש השנה או לפחות בלילותיו. וגם מי שחלילה וחס "פספס" את כל אחת מהחוויות הרוחניות האלה, הרי שכאשר מגיע יום כיפור, הוא צם מתחילת היום ועד סופו "ואפילו לא שותה מים", משתדל להגיע לתפלה אחת עד חמש בבית הכנסת, ועוסק ככל יכולתו למלא את רצון האלוקים ודרישותיו ביום זה.

מבט חיצוני עד שטחי זה נראה מוזר. אנשים שבמשך השנה כולה לא רואים ולא מחשבים את רצונו של האלוקים, לוקחים לפתע יום אחד בשנה, ובו הם מחליטים לעשות בדיוק - אבל בדיוק - את מה שביקש האלוקים בתורתו הקדושה "שִׁפְתָּן הָיָה לֶכֶם, וְעֵינֵיהֶם אֶת נִפְשֵׁיהֶם כִּקְחַת עוֹלָם" (ויקרא טו, טו).

מה קרה? האם לא מדובר באותו אדם?!

מספרים, שפעם ניגש אדם אחד לכבוד הרב ושאל: "מדוע כל התפלות אותן אני נושא בימי ראש השנה באמונה ובדיקות אינן נענות, ואיני זוכה ורואה ישועה במהלך השנה? כמה אני מתפלל, כמה אני מתחנן "תכלה שנת וקללותיה, תחל שנה וברכותיה", והנה מגיעה שנה עצובה בדיוק כמו השנה שקדמה לה, ולפעמים אף יותר. האם כל תפלותי הולכות ריקים?!"

ענה לו כבוד הרב: "יקירי, בוא ואספר לך מה קורה בשמים במהלך התפלות שלך". ובכן, ברגעים בהם אתה נושא תפלה לפני הקדוש ברוך הוא בדמעות שלישי, עם טלית המכסה את קרקפתך ואפילו את פניך, מיד שולח האלוקים צוות של מלאכי השרת ומבקש מהם לקלוט את האדם המשתתף כל כך ברגשות קודש ולהעניק לו שמל טוב אשר ידרוש - חיים, פרנסה, ילדים, בריאות, שפע של רוחניות, שפע של גשמיים ומה לא? יורדים מלאכי השרת, ורשמים את מספר הזהות השמימי של אותו אדם, ומסמכים שמחר הם יורדים לכדור הארץ עם מזוודות מלאות בשפע ומעניקים לאותו אחד שוכה להתפלל בצורה יפה כל כך.

אולם, מה קורה למחרת, אמר כבוד הרב לתלמידו? למחרת הם מגיעים לבית הכנסת ולא רואים אותך, למחרת הם מחפשים אותך ברחובות הסמוכים. הם מחפשים את אותו אחד עם המבט הזך, עם הדמעות בעיניים, עם האמונה הזכה והתמימה בכבוד עולם, והם לא רואים אותו. במקומו הם רואים אדם מגושם שישב בשוק וצוח על מרכולתו ומנסה אפילו פה ושם לגזול את הלקוחות, כאשר הם לא בדיוק שמים לב למשקל 1/10 למחיר. הם רואים את האדם שבמקום לסמוך על האלוקים, עושה ככל יכולתו להעשיר את עצמו בצדק ושלא בצדק, יודע אפילו מדי פעם להשתמש באגרופיו בכדי לחבוט באותם שלא הולכים בדרכו, והחמור ביותר - שוכח לחלוטין מתחילת היום ועד סופו את קיומו של הבורא.

אתה יודע מה קורה שנה לאחר מכן? המשיך כבוד הרב - כאשר מגיעה שנה לאחר מכן, ואמר האלוקים למלאכים: "נמצא פה אותו בני בכורי, אותו יהודי עם מבט אש קודש, כל כולו תפלה והוא מאוכזב. מדוע עברה שנה שלמה מתפלתו הקודמת והוא לא נענה, והלא אמרתי לכם לרדת ולהביא לו את אותו שפע גדול?" אומרים המלאכים: "ריבנו של עולם, כולנו התנצלנו. ניסינו, רצינו, אולם לא מצאנו אותו. חיפשנו אותו בתוך בית הכנסת, חיפשנו אותו בבית המדרש, חיפשנו אותו בשיעורי תורה, חיפשנו אותו אפילו בין האנשים ההגונים שנושאים ונותנים במשא ומתן של אמת ולא של שקר, אולם הוא לא היה ביניהם. כולנו התנצלנו".

אומר להם האלוקים: "אני מבקש הפעם לשים לב טוב יותר, ומיד למחרת ראש השנה לגשת אליו בטרם תשכחו את תווי הפנים האציליים הללו". אולם, בטרם ישכחו המלאכים את תווי פניו האציליים, שוכח אותו אדם בעצמו את תווי פניו ושב הוא להתנהג, לא עלינו ולא עליכם, כאדם שאינו מורע ישראל. ושוב המלאכים אינם מזהים אותו...

אותו דבר קורה גם במקרה הפוך - כאשר אדם, לא עלינו ולא עליכם, מתנהג בצורה קשה, בצורה שאינה הולמת יהודי. ומלאכי הרשע, מלאכי החבלה יורדים לצלמו ב"אייפון המשוכלל" שלהם, דור שיש, שביעי ואפילו עשירי. והם זוכרים את דמותו ומנציחים אותה ומקבלים על עצמם להגיע ביום פקודה, ביום הדין, ולחסל את תוכניתו בזה העולם. ואז מגיע אותו אדם ונכנס לסדרת סליחות אמיתית, משנה את דרכו ומחליט לפצוח בדרך חדשה. מחליט להיות בן תורה אמיתי, בן גאה ונאמן לאביו שבשמים. מחפשים אותו מלאכי החבלה ואינם מוצאים אותו. הם מחפשים אותו בשוק, הם מחפשים אותו בין עברייני השכונה, הם מחפשים אותו בפוכים של המאפיה. אולם, לא מוצאים את הבורא. הם לא משערים שאותו בחור אצילי שיצא עתה רחוק ומזוכך מתפלת שחרית בבית הכנסת, הוא אותו פרחח עליו נגזרו כל אותן גזרות.

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

"תשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה" (מלבי"ם תמוזא פקדא נח סימן הו). כוחן של תשובה, תפלה וצדקה הוא לשנות את האדם, את שורשו ואת טבעו. בתפלה, כאשר האדם משתתף, הוא משנה את זהותו והוא נהיה אדם אחר לחלוטין. בתשובה, כאשר הוא מקבל על עצמו דרך חדשה, הוא כבר אינו אותו אחד שהלך בדרך הקלוקלת עד כה. וצדקה זה אחד מהדברים שמייצרים את יסורי הנפש הגדולים ביותר. הדבר הקשה ביותר לאדם להיפרד ממנו הוא ממונו, וכאשר הוא מעניק ממונו לצדקה יותר מכוחותיו, באותם רגעים הוא בעצם כביכול ממית את עצמו, וכאן קמה לה בריאה חדשה.

מורי ורבותי, אותם אנשים המזוירים המקיימים בעצמם את הפסוק: "הִיָּהֶפֶךְ כּוֹשֵׁי עוֹרוֹ וְנָמַר חֲבֵרְבָרְתָיו" (ירמיהו יג, טו). אותם אנשים שאנו מתפלאים עליהם היאך לפתע פתאום ביום אחד בשנה או בתקופה מסוימת החליטו על קיום של רצונו של בורא העולם וההליכה בדרכיו, אותם אנשים אינם מזוירים יותר מכל אחד ואחד מאיתנו. כל אחד מהשותפים לשיחותינו השבועיות, כל אחד מאיתנו משנה את טבעו ואת מזגו בימי ראש השנה וכיפור, בפרט, בעשרת ימי תשובה בכלל, ובימי אלול ובהכנה אליהם בכלל גדול הרבה יותר. כל אחד מאיתנו משתנה לפי הסביבה. האם על עצמנו כן נוכל לומר שבמידה מסוימת ישנם ימים שבהם אנו מתייחסים לרצונו של האלוקים יותר מאשר בימים אחרים? ודאי שכן.

מהיכן זה נובע, ואיך זה קורה? מה אנחנו צבועים חלילה?

רבנו חיים מוואלוז'ין, בספרו הקדוש "נפש החיים", כותב שהסיבה שבגללה אסור לומר דברי תורה במבואות המטונפות, אינה משום שהקדוש ברוך הוא חלילה וחס לא נמצא שם, כי הלא "מלא כל הארץ כבודו", אלא כביכול מצמצם הוא את נוכחותו עד למינימום ההכרחי ממש, ובאותן מקומות אין זה מכבודו לומר דברי תורה.

כביכול, בכל אחד מאיתנו נמצאת אותה להבה של קדושה שאנחנו בהחלטה אישית אותה אנו מקבלים בכל בוקר - מחליטים מה יהיה גובהה של הלהבה. האם תהיה גדולה וגבוהה, או שתהיה קטנה עד כדי בלתי נראית, חלילה? אפילו עד כדי ניצוץ?

מורי ורבותי, "בְּקֶרֶבְךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבֹא בְעִיר" (דברים יג, טו). על פסוק זה אומרת הגמרא הקדושה שצריך כל אדם לחוש כאילו קדוש נמצא בתוך מעיו (תפנית יג ע"ג). בדרך ההסבר שלנו - אתה יהודי! אתה בן מלך! אתה אותו אחד שיכול להחליט ברגע אחד להיות עמוד האש ועמוד הענן שהולך לפני המחנה. אתה יכול לקבל את ההחלטה הנבונה והנכונה, ולא רק להיות מושלם כלפי עצמך, אלא להיות דוגמא אישית לכל בני משפחתך ומכריך.

הדבר שמבדיל בין לבין אותן רמות קודש גבוהות וטמירות הוא דבר אחד בלבד - ההחלטה.

ברגע בו תקום בדרך ותחליט שברגעים אלה מבחינתך זהו ראש השנה הפרטי שלך, ובראש השנה תחליט שזהו היום המובחר ביותר מכל ראשי השנים שהיו עד כאן, ראש השנה הזה הוא לא כמו ראש השנה שעבר, בדיוק כפי שיום כיפור הזה לא יהיה כמו יום כיפור שעבר. עלינו ברמה, עלינו בדרגה, ואנו דורשים מעצמנו יותר. התפלות שלנו תהיינה אחרות, הברכות שלנו תהיינה אחרות, היאמן יהא שמיה רבא" שנזעק בכל כוחנו יגיע מעמקי הנפש.

מורי ורבותי! ההחלטה היא הדבר היחיד שמבדיל בין צדיק לרשע. ההחלטה היא הדבר היחיד שמבדיל בין יהודי נמוך קומה רוחנית לבין יהודי בעל שיעור קומה גבוה ברוחניות. ההחלטה היא הדבר היחיד שמבדיל בין האדם המצליח לשפר ולמסד את חייו הרוחניים לבין אדם שנכשל פעם אחר פעם. גם צדיק יודע להיכשל, אבל "שִׁבְעַת יָפוֹל צְדִיק וְקָם" (משלי כד, טו). רשע נופל אחת ושתים ולא קם יותר, כי לצדיק יש את ההחלטה "אני אצליח, אני אעבור את זה בשלום", וכך הוא זוכה לשנים טובות ונפלאות. בעוד הרשע מעדיף לרשע בעמקי הבוץ ולהטיח את פניו בקרקע.

מורי ורבותי! בשנה החדשה הזאת נלך כולנו בראש מורם להיכלי בתי הכנסת ובתי המדרש, נצטרף לרביבות עמך בית ישראל באזורנו, ויחד עם כל בני משפחתנו נקבל את ההחלטה החשובה והגורלית ביותר: שנת תשפ"א - לא עוד! שנת תשפ"ב תהיה שנה חדשה בכל המובנים. היא תהיה שנה חדשה ברוחניות, היא תהיה שנה חדשה בתפלות, היא תהיה שנה חדשה בקביעת עתים לתורה, בלימוד, במעשי חסד, בוויכוחי הרבים, בצדקה ובכל מה שיעשה נחת רוח לאבינו שבשמים.

ומעלינו ישפיע לנו הקדוש ברוך הוא שנה חדשה ומתוקה, שנה של פרנסה בשפע, של נחת מהילדים, של שלום בית אמיתי, של הצלחה והרווחה, של שקט כלכלי, ביטחוני ובריאותי. ונזכה שיקום בנו, כל אחד ואחד מאיתנו ברמתו הרוחנית הפרטית "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה", וכן יהי רצון ונאמר אמן.

בברכת שנה טובה ומבורכת,
שנה של אהבת ה' יתברך ואהבת ישראל,
וברוכים תהיו!

